

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Стратегічні пріоритети в реформі вищої освіти на 2024-25 рр.

Михайло Винницький, Ph.D.

Заступник Міністра,

член Національної команди експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+

23 вересня 2024 р., м. Київ

Стратегія розвитку вищої освіти на 2022-32 рр.

- Схвалена КМУ 23.02.2022
- Основний акцент – євро-інтеграція через:
 - реформування та модернізації системи вищої освіти;
 - сприяння зближенню у сфері вищої освіти в рамках Болонського процесу;
 - покращення якості та підвищення важливості вищої освіти;
 - поглиблення співробітництва між закладами вищої освіти;
 - розширення можливостей закладів вищої освіти;
 - активізації мобільності студентів, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників.
- Серед основних проблем згадується загальна демографія, концентрація здобувачів у Києві, Харкові, Львові, а також:
 - Не-ефективний фін. менеджмент / відсутність диверсифікації надходжень ЗВО
 - Не-ефективність мережі / розрив між системою вищої освіти та ринком праці / застарілість матеріальної бази
 - Масовість вищої освіти / недостатня увага до формаційної функції вищої освіти
 - Низький рівень студентоцентричності

Стратегія розвитку вищої освіти на 2022-32 рр.

- Ідентифікована ключова проблема 5. **Поширена імітація студентоцентризму...**
 - традиційна уніфікація в освітньому процесі стримує *індивідуалізацію освітніх траєкторій*, пошук власної моделі самореалізації здобувачів вищої освіти;
 - низький рівень *управлінської спроможності керівного складу та культури врядування* у сфері вищої освіти, формалізм і негнучкість у підходах до організації освітньої, науково-технічної та інноваційної діяльності;
 - недостатня увага держави та закладів вищої освіти до *освіти дорослих*, поширене в суспільстві формальне ставлення до безперервного навчання;
 - зосередження закладів вищої освіти виключно на освітній та науковій діяльності, що не сприяє створенню умов для *всебічного розвитку особистості* та реалізації її талантів;
 - *зниження престижу викладацької діяльності*, зокрема через неконкурентоспроможні умови та оплати праці та високий рівень бюрократизації професійної діяльності.
- Саме тут зосереджуватимуться пріоритети МОН у 2024-25 рр.

Метою (місією) вищої освіти в Україні є інтелектуальний, культурний і професійний розвиток особистості, формування якісного людського капіталу та згуртування суспільства для утвердження України як рівноправного члена європейської спільноти, розбудова ефективної інноваційної конкурентоспроможної економіки та забезпечення високих стандартів якості життя.

Завдання, спрямовані на досягнення поставлених цілей, механізми та етапи реалізації Стратегії

- вдосконалення формули розподілу за результатами діяльності, включаючи приватні заклади вищої освіти;
- впровадження бюджетного співфінансування вищої освіти;
- розширення бюджетного кредитування здобуття вищої освіти та освіти дорослих;
- модернізація мережі, укрупнення закладів вищої освіти, підтримка дослідницьких університетів;
- наділення наглядових рад функціями з нагляду за економічною діяльністю, антикризовий менеджмент та розроблення планів управління змінами;
- розвиток освітньої статистики та інформаційних систем для формування і реалізації освітньої політики;
- формування пріоритетів підготовки фахівців з вищою освітою, зокрема IT-спеціальностей, на основі моніторингу ринку праці;
- забезпечення першого робочого місця випускників, які здобули вищу освіту за рахунок бюджетних коштів;
- створення інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та забезпечення розумного пристосування;

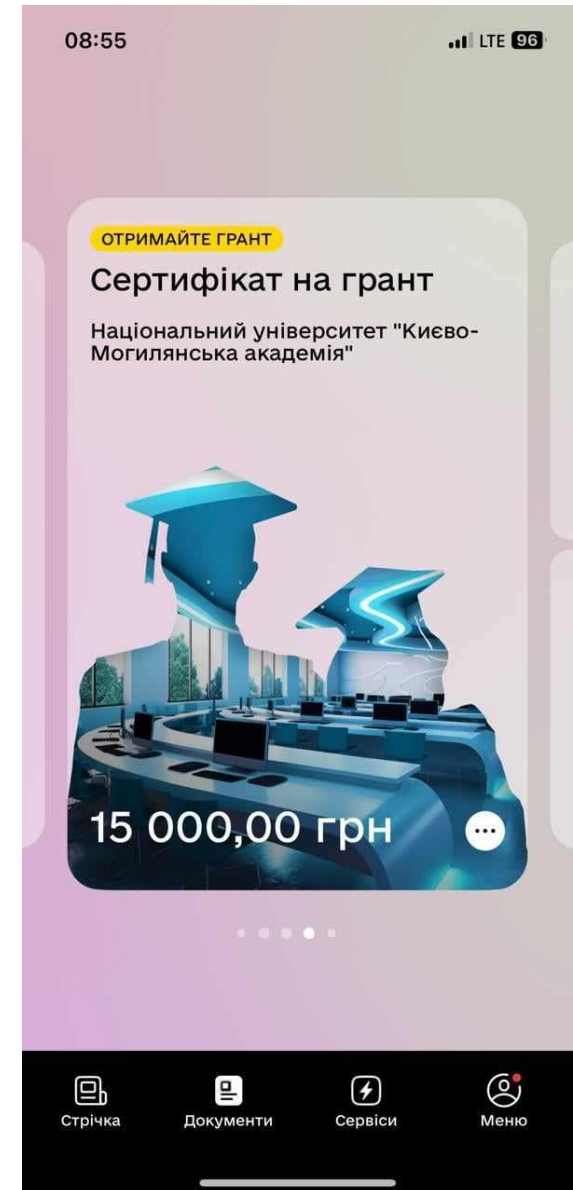
Ідеологічні основи реформи 2023-2025

- **Суб'єктність студента** – студент не навчається, а *здобуває* вищу освіту
 - Індивідуальні траєкторії – дерегуляція + відповідальність
 - Вибір предметів (конкуренція викладачів)
 - Різні темпи проходження освітньої програми (30-80 кредитів в рік на денній формі)
 - Оновлення стандартів вищої освіти – уможливлення міждисциплінарних програм
 - Гранти – *співфінансування* здобуття вищої освіти
 - Державне замовлення – повне фінансування але із зобов'язаннями (зп 10399)
- **Розвиток сучасних університетів** – різні «типи»
 - Критерії формули – три різні наголоси (наука, дуальна освіта, міждисцип. ОП)
 - Мережа – об'єднання/приєднання – чи є політична воля?
 - **Трансформація ролі викладача** – законопроект 9600
 - Капітальні інвестиції в кампуси – чи на часі під час війни?

Гранти: пілотний проєкт (революційний)

- Впроваджено Постановою КМУ (прелюдія 10399)
 - реалізовано МОН + Мінцифри (кошти з резерву формули)
- Прогнозуємо 16 тис. гранто-отримувачів
 - Наразі 9,5 тис. підтвердили через «Дія» - дедлайн 05.11
 - Кошти зараховуються напряму від МОН в спец фонд ЗВО
- Запроваджено два рівні грантів:
 - 15 тис. для вступників з балами 150+ з двох предметів НМТ
 - 25 тис. для вступників з балами 170+ з двох предметів НМТ
 - Для кон'юктурних спеціальностей діє лише грант другого рівня
- Коефіцієнти для підтримки певних спеціальностей

Коефіцієнт

1,3

встановлюється для
таких спеціальностей/
галузей знань:

023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
024 Хореографія
025 Музичне мистецтво
026 Сценічне мистецтво
035 Філологія (спеціалізації з української мови та літератури, кримськотатарської мови та літератури, фольклористики)
12 Інформаційні технології
21 Ветеринарія
22 Охорона здоров'я (крім спеціальностей 227 **Терапія та реабілітація, 229 Громадське здоров'я**)

Коефіцієнт

1,5

встановлюється для
таких спеціальностей/
галузей знань:

01 Освіта/Педагогіка
09 Біологія
10 Природничі науки (крім спеціальностей 101 **Екологія, 106 Географія**)
11 Математика та статистика
13 Механічна інженерія
14 Електрична інженерія
16 Хімічна інженерія та біоінженерія
17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації
18 Виробництво та технології
19 Архітектура та будівництво
20 Аграрні науки та продовольство
227 Терапія та реабілітація

Гранти - розподіл за спеціальностями (1):

Спеціальності	Кількість отримувачів грантів	Усього зараховано 2024 р.	Бюджет	%	Контракт	% контрактників, які отримали грант	Бюджет+Грант	%
053 Психологія	2115	7988	1100	14%	6888	31%	3215	40%
122 Комп'ютерні науки	1094	6200	2933	47%	3267	33%	4027	65%
081 Право	989	5512	722	13%	4790	21%	1711	31%
121 Інженерія програмного забезпечення	949	4653	2085	45%	2568	37%	3034	65%
035 Філологія	933	7731	2004	26%	5727	16%	2937	38%
022 Дизайн	827	3156	701	22%	2455	34%	1528	48%
125 Кібербезпека та захист інформації	590	3181	1183	37%	1998	30%	1773	56%
222 Медицина	521	4237	3514	83%	723	72%	4035	95%
191 Архітектура та містобудування	482	1725	630	37%	1095	44%	1112	64%
073 Менеджмент	466	9369	677	7%	8692	5%	1143	12%
221 Стоматологія	455	1858	123	7%	1735	26%	578	31%
051 Економіка	426	3598	469	13%	3129	14%	895	25%
291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	404	1489	224	15%	1265	32%	628	42%
075 Маркетинг	384	5200	390	8%	4810	8%	774	15%
014 Середня освіта	301	7240	5437	75%	1803	17%	5738	79%
292 Міжнародні економічні відносини	300	1119	164	15%	955	31%	464	41%
061 Журналістика	293	2204	225	10%	1979	15%	518	24%
052 Політологія	284	666	44	7%	622	46%	328	49%
123 Комп'ютерна інженерія	259	2182	846	39%	1336	19%	1105	51%
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	254	4134	353	9%	3781	7%	607	15%
227 Терапія та реабілітація	233	3277	1465	45%	1812	13%	1698	52%

Розподіл грантів між закладами:

Заклад освіти	Усього	Бюджет	%	Контракт	Кількість грантів	% отримувачів грантів від контрактників	Бюджет+ Грант	%
Львівський національний університет імені Івана Франка	5052	1773	35%	3279	1262	38%	3035	60%
Національний університет "Львівська політехніка"	6066	2649	44%	3417	1154	34%	3803	63%
Київський національний університет імені Тараса Шевченка	4936	2480	50%	2456	990	40%	3470	70%
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	4620	3000	65%	1620	588	36%	3588	78%
Національний університет "Києво-Могилянська академія"	1388	543	39%	845	531	63%	1074	77%
Державний торговельно-економічний університет	3019	289	10%	2730	490	18%	779	26%
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	2792	721	26%	2071	444	21%	1165	42%
Заклад вищої освіти "Український католицький університет"	466	0	0%	466	441	95%	441	95%
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. ГЕТЬМАНА	1968	221	11%	1747	357	20%	578	29%
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	2792	1012	36%	1780	340	19%	1352	48%
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця	1441	860	60%	581	321	55%	1181	82%
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	1816	514	28%	1302	314	24%	828	46%
Волинський національний університет імені Лесі Українки	2285	900	39%	1385	293	21%	1193	52%
Київський національний університет будівництва і архітектури	1571	777	49%	794	239	30%	1016	65%
Український державний університет імені Михайла Драгоманова	1356	402	30%	954	224	23%	626	46%
Національний університет "Острозька академія"	708	93	13%	615	220	36%	313	44%
Західноукраїнський національний університет	1894	373	20%	1521	220	14%	593	31%
Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"	1792	648	36%	1144	207	18%	855	48%
Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій	1002	177	18%	825	200	24%	377	38%
Державний університет "Житомирська політехніка"	1463	398	27%	1065	198	19%	596	41%
Національний університет біоресурсів і природокористування України	2935	1153	39%	1782	198	11%	1351	46%
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	2279	1161	51%	1118	184	16%	1345	59%
Приватна установа "Університет "Київська школа економіки"	313	63	20%	250	180	72%	243	78%

Висновки:

- Гранти на навчання – ідея, яку підтримує 91% абітурієнтів та батьків
- Корекція держ. замовлення пройшла непомітно
 - Уточнення держ. замовлення призвело до виконання, а не залишку
 - Ключовий меседж: «збільшуємо % вступників, які отримують фінансову підтримку від держави»
 - Найчастіші запитання: «чи гранти треба буде віддавати? ...відпрацьовувати?»
- «Гроші за вступником» - додаткова фінансова підтримка якісних ЗВО
 - Позитив – обмеження (лише грант 2 рівня) для кон'юнктурних спеціальностей
 - Негатив – недостатня ціленаправленість коефіцієнтів (напр. агро)
 - Таргетування грантів на потрібні спеціальності потребує вдосконалення
- В майбутньому гранти мають стати засобом монетизації пільг

Національна команда експертів із
реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+

Дякую за увагу!

Funded by
the European Union